

Naziv projekta: Digitalizacija hemijskih eksperimenata u cilju unapređenja kvaliteta i podrške nastavi hemije u srednjim školama
Akronim: ChemIQSoc
Broj projekta: 2021-1-SK01-KA220-WET-000027995

Naziv: Faraonove zmije

Uputstva za rad

Zadatak: Termičkom razgradnjom kalijum-dihromata i kalijum-nitrata, u kontaktu sa naknadnom karamelizovanim šećerom, pripremite puzavu smešu koja imitira zmiju.

Teorijski deo

Termičkim razlaganjem ovih supstanci proizvodi se kiseonik:

Deo dobijenog kiseonika oksiduje šećer u karamel i stoga "zmija" ima smeđu boju, a deo kiseonika ostaje zajedno sa proizvodima u dobijenoj smeši, zahvaljujući čemu dobijena smeša ima mnogo veću zapreminu, što uzrokuje da "zmija puži".

Pribor: avan, plastični špric (20 ml), keramička mrežica, stativ, gorionik, kašika, posuda za žarenje

Hemikalije: kalijum-dihromat, kalijum-nitrat, šećer

Postupak

1. Izmerite 2g kalijum-dihromata, 1g kalijum-nitrata i 3g šećera prahu.
2. Sve rasporedite i promešajte tako da smeša dobije žutu boju.
3. Ovako pripremljenu smešu stavite u špric i čvrsto je pritisnite klipom šprica tako da smeša bude nabijena i tvrda.
4. Prenesite špric u digestor, gde imate spremljenu posudu za žarenje. Odsecite kraj šprica i stisnite smešu u posudu za žarenje. Zapalite dobijeni cilindrični oblik smeše u posudi za žarenje i posmatrajte "puzanje zmije". Ako se smeša ne može zapaliti, možete dodati nekoliko kapi etanola za brže rasplamsavanje vatre.

Naziv projekta: Digitalizacija hemijskih eksperimenata u cilju unapređenja kvaliteta i podrške nastavi hemije u srednjim školama

Akronim: ChemIQSoc

Broj projekta: 2021-1-SK01-KA220-WET-000027995

Upravljanje hemijskim supstancama

Hemikalije	Oblik supstance	H-oznake	P-oznake
$K_2Cr_2O_7$	Čvrst	H350, H340, H360, H272, H330, H301, H312, H372, H314, H334, H317, H410	P201, P280, P301 + P330 + P331, P305 + P351 + P338, P304 + P341, P308 + P313
KNO_3	Čvrst	H272	P220
Saharoza, komercijalni proizvod	Čvrst	---	---

Izvori rizika i procene ozbiljnosti rizika

Mogućnost opekotina kože i oštećenje očiju.

Metoda upravljanja otpadom

Sertifikovana kompanija za odlaganje hemijskog otpada.

Mere za ublažavanje rizika

Mantil, zaštitne naočare, rukavice.

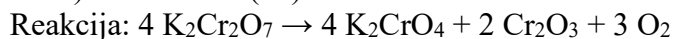
Naziv projekta: Digitalizacija hemijskih eksperimenata u cilju unapređenja kvaliteta i podrške nastavi hemije u srednjim školama
Akronim: ChemIQSoc
Broj projekta: 2021-1-SK01-KA220-WET-000027995

Radni list

Izračunavanja

- Termički je razloženo 2,0 g kalijum-dihromata. Izračunajte:
  - zapreminu kiseonika koja se izdvoji na temperaturi od 20°C i pritisku od 101,3 kPa
  - masu hrom(III)-oksida.

$$M(\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7) = \dots\dots\dots \text{ g}\cdot\text{mol}^{-1}, M(\text{Cr}_2\text{O}_3) = \dots\dots\dots \text{ g}\cdot\text{mol}^{-1}$$

Zapremina kiseonika

Masa hrom(III)-oksida

Posmatranje

- Opišite tok eksperimenta faranove zmije.

Pitanja

- Napišite jednačinu termičkog razlaganja kalijum-dihromata.
- Napišite jednačinu termičkog razlaganja kalijum-nitrata.
- Objasni šta se dešava tokom eksperimenta, zašto nastaje „zmija“.

Naziv projekta: Digitalizacija hemijskih eksperimenata u cilju unapređenja kvaliteta i podrške nastavi hemije u srednjim školama
Akronim: ChemIQSoc
Broj projekta: 2021-1-SK01-KA220-WET-000027995

4. Objasnite zašto nastaje oblik zmiје.
5. Pokušajte da predložite kako biste mogli da modifikujete ovaj eksperiment, da dobijete „zmiје“ različitih boja. Takođe navedite konkretne primere.

Zaključak

Uputstvo za sastavljanje zaključka:

1. Ukratko rezimirajte cilj demonstracionog eksperimenta. Šta smo pokušali da otkrijemo ili dokažemo eksperimentom?
2. Opišite šta ste primetili tokom eksperimenta. Koji su bili najvažniji rezultati i koje ste veze uočili?
3. Objasnite rezultate koristeći teoriju. Kako rezultati potvrđuju ili opovrgavaju pretpostavljene principe?
4. Razmislite o praktičnom značaju. Kako se znanje iz eksperimenta može koristiti u stvarnom životu ili u daljem proučavanju?

Izjava o odricanju od odgovornosti

Finansira Evropska unija. Izraženi stavovi su stavovi autora i ne izražavaju nužno stavove i mišljenja Evropske unije ili Slovačke akademske asocijacije za međunarodnu saradnju, Nacionalne agencije za obrazovanje i obuku Erasmus+ programa. Ni Evropska unija ni organizacija koja dodeljuje grantove ne preuzimaju nikakvu odgovornost za njih.